

[Alfred Jensen.]

alene på den konto begrænses købekraften med op imod 100 mill. kr. på 1 år. Det forekommer mig, at en sådan begrænsning af købekraften egentlig taler for, at man tager spørgsmålet om ophævelse af loven op til overvejelse ud fra andre synspunkter end dem, man hidtil har anlagt.

Den nedgang i købekraften, som de arbejdsløse rammes af, er ikke den eneste nedgang i købekraften, der kommer som følge af den forøgede arbejdsløshed; hertil kommer arbejdsgivernes og visse handlendes nedgang. Jeg er ikke i stand til at fremsætte noget tal, der kan illustrere, hvor meget det egentlig drejer sig om, men jeg tror, at vi er oppe på så store beløb, at alene dette burde være tilstrækkelig grundelse for ophævelse af lovgivningen. Jeg ser da også, at man i visse kredse, der egentlig stod bag tvangsopsparingsens gennemførelse, har været inde på, om man nu egentlig ikke havde forbrugsbegrænsning nok. Jeg har ligesom ordføreren for forslagsstillerne bemærket mig, at der tilsyneladende var stemning for at opgive lovgivningen, og det forstår jeg godt, når der er en sådan utilfredshed som den, der her er tale om. Så må naturligvis de partier, der er gået ind for tvangsopsparingen, overveje, om de ikke bør bøje sig for de ønsker og krav, der fremsættes, specielt når bevægelsen har et sådant omfang som det, vi har stået overfor i dette efterår.

De grunde, man har fremsat imod at ophæve lovene, vejer ikke så særlig stærkt til. En af de grunde, jeg har set anført oftest, er den, at rigsdagen ikke kunne ophæve love, som den lige havde vedtaget. Det argument synes mig ikke at veje særlig stærkt til, eftersom jo rigsdagen, oven i købet denne rigsdag, har været i stand til at ophæve loven om afgift af rejsevaluta, den såkaldte rejseskate, selvom den først udløb med udgangen af marts måned næste år. Det kunne man altså udmærket godt gøre, uden at der gik noget skår af rigsdagens og regeringens anseelse. Jeg erindrer også, at man ved tidligere lejligheder har ophævet love, som rigsdagen havde gennemført, og som vel egentlig ikke havde opfyldt deres mission, men man ophævede dem, fordi det var så urimeligt mod folkets eller dele af folkets ønsker at køre videre med dem. Jeg tænker for det første på ophævelsen af lønskatten, som blev gennemført i sin tid samtidig med arbejdsfordelingsordningen. Der var stor utilfredshed med denne skat, og det var såre forståeligt. På et givet tidspunkt, da arbejdsforde-

lingsordningen fortsatte, gik man med til at ophæve lønskatten, og det gjorde heller ikke noget skår i rigsdagens anseelse — det kunne man udmærket godt gøre. Det samme gælder andre foranstaltninger, der gennemførtes under krigen. Jeg erindrer således, at da vi skred til ophævelse af tøj-skatten i 1945, erkendte den daværende finansminister, at han måtte have dækning for provenutabet, fordi pengene skulle ind — men han lod skatten falde. Det vil altså sige, at man ikke er ukendt med at bøje sig for en folkestemning, når stemningen ellers er stærk nok.

Jeg erindrer også et andet tilfælde, som måske mere ligner den nuværende situation og spørgsmålet om ophævelse af tvangsopsparingen. Jeg tænker på arbejdskortene, som blev gennemført ved en lov i samlingen 1921—22, og som populært blev kaldt for hundetegn. De vakte almindelig foragt og afsky blandt arbejderne, og såvidt jeg ved, blev de mødt med samme følelse af arbejdsgiverne. Det er i hvert fald en kendsgerning, at disse arbejdskort ikke blev anvendt på den måde, som tanken var ifølge loven. Det er også en kendsgerning, at man efter 2 års forløb ændrede loven, således at arbejdskortene blev afskaffet. Jeg ved ikke, hvem der saboterede denne ordning stærkest, men jeg ved i hvert fald, at vi ude på arbejdspladserne gjorde det af et godt hjerte, fordi vi fandt, den var en urimelighed. Jeg ser af debatten om denne ordning, at det hovedsagelig var arbejdsgiverne, der havde ansvar for, at disse bestemmelser ikke kunne gennemføres. Jeg ser også — og det er bemærkelsesværdigt —, at der ikke skete nogen særlig forfølgelse af arbejdsgiverne, fordi de ikke opfyldte lovens bestemmelser. Det er jo ellers således, at man formelig farer frem med ild og svovl, når arbejderne ikke opfylder de krav, lovgivningen stiller til dem, men noget sådant var der ikke tale om overfor arbejdsgiverne; man ophævede uden videre disse bestemmelser. Det vil sige, at der altså er præcedens for at ophæve en lov, der er upopulær i folket og viser sig at være aldeles uhensigtsmæssig. Det sidste er jeg vel klar over der bliver nogen diskussion om, men jeg forstår, at der ikke er nogen diskussion om, at disse foranstaltninger er upopulære ude i befolkningen. Der har været talt om, at man ville skade rigsdagens autoritet, hvis man sådan ændrede en lov, som var vedtaget her. Det tror jeg ikke man gør. Jeg tror tværtimod, at man vil gavne rigsdagens